

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Diff. II. De Lumine Gloriæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

curfu universali, non potest Deus facere nisi visio, liber non erit in hoc, ut videatur. Dicitur autem dici potest posita specie impressa Dei, adhuc posse Deum suspendere visionem: quia species illa non datur, nec debet dari, per exclusionem concursus Divini; Sed quod Deus se solo nolit concurrere ad producendam illam visionem, vel complendam potentiam. Jam autem quia illa qualitas suppletiva concursus causae primae, esset ad exclusionem concursus Divini; ideo non posset jam Deus suspendere suum concursum, nisi per ablationem illius qualitatis.

INSTAT. Repugnat qualitas suppletiva concursus causae primae. Ergo repugnabit & species impressa.

RESPONDETUR. Repugnare speciem impressam exclusivam specialis concursus Divini, sed non speciem unam cum Deo concurrentem, complementem, &c. in priorique sequeretur independentia creaturae in agendo, adeoque in linea agere, a seitas quaedam; hoc autem ex hoc posteriori non sequitur. *His expensis*

Decernitur de Difficultate.

DICENDUM est; *Quod non implicet species impressa.* Ratio, quia nulla implicentia ostendi potest. Sed daturne de facto? Aliqui ex istis, qui docent possibilem, negant illam de facto, ut Suar. Moli. contra Vasq. Hurt. & Esparza. *Contra quos*

DICENDUM est cum Suares. Probat, quia nulla est necessitas & nullum fundamentum in script. vel PP. quod ostendat usurpare Deum istud instrumentum, saltemque hoc sensu accipietur S. Thomas qui dicit, illam esse impossibilem, supple de lege ordinaria: quia ea dicuntur impossibilia de lege ordinaria, quorum nulla est in rebus naturalibus exigentia; nulla est autem talis exigentia speciei.

DICES 1. Esse illam necessariam ad connaturalius habendam visionem.

RESPONDETUR. Sufficere connaturalitatem petibilem à lumine gloriae, & connaturalitas debet esse ex parte potentiae, non vero ex parte objecti; connaturalius enim est ut objecto, & suo fini, immediate se uniat Intellectus.

DICES 2. Datur species expressa de facto, ergo dabitur & impressa.

RESPONDETUR. Neg. Conf. quia si non ponatur expressa, hoc ipso non erit visio, ut infra dicitur; erit autem, etiam non posita specie impressa.

DICES 3. Ergo Deus ad visionem necessarius concurret; quia per suam naturam.

RESPONDERI potest; Illum concursum fore ex suppositione necessarium, supposito scilicet, quod velit Deus beare, cum absolute posset non beare. Dicunt alii, quod essentia con-

currat ad visionem, non quia natura est, sed quia omnipotentia; Ita ut ipsa visio, sit effectus omnipotentiae.

DICES 4. Ex Quibus, voluntas nulla praesentia reali objecti est contenta, nisi adsit intentionaliter ipsum objectum per cognitionem; Ergo neque intellectus contentus erit reali praesentia objecti, nisi adsit intentionaliter per speciem.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia nisi voluntati adsit objectum per cognitionem, hoc ipso deberet ferri voluntas in incognitum, quod absurdum est; in consequenti autem nullum est absurdum, praecipue cum seipso possit praestare objectum, quod praestaret species.

DICES 5. Objectum materiale etiam praesens, ut proportionetur intellectui Angeli indiget specie; Ergo etiam summa immaterialitas Dei, ut proportionetur intellectui, indigebit specie impressa.

RESPONDETUR. Neg. Conf. quia ut excedens illud objectum attingat, sufficit illi proportionari non objectum; hoc enim solo se potest praestare omnia, sed ipsam potentiam; quod fit, elevatione ejusdem, quam perficit lumen gloriae. Addo, quod objectum illud habeat vim proportionandi sese, quam posset habere species impressa, quam vim proportionandi sese non habet objectum materiale respectu Angeli.

DIFFICULTAS II.

De Lumine gloriae.

PRÆMITTO 1. *Dari lumen gloriae*: quia ita definitur Viennense sub Clem. 5. ubi damnata est haec propositio; *Anima non indiget lumine gloriae ipsam elevante ad videndum Deum.* Et ratio est, quia intellectus noster est improporcionatus ad videndum Deum, utpote objectum excedens, ergo debet ab aliquo proportionari, nomine autem hujus proportionativi, venit lumen gloriae.

PRÆMITTO 2. *Quid sit lumen gloriae?* quoad quid rei Nomine hoc venit qualitas specialis supernaturalis, elevativa potentiae intellectivae, ad visionem Dei. Quoad quid vocis, appellatur haec qualitas lumen, quia sicut sine lumine corporali non percipitur objectum, ita nec sine illo adiutorio, saltem connaturaliter loquendo.

PRÆMITTO 3. *Lumen gloriae non est ipsa visio*: quia citata Clementina, quae incipit ad nostrum, de haeret: condistinguit visionem à lumine: non item est gratia Dei; quia haec datur viatoribus, lumen non nisi comprehensoribus. Nec est actualis Dei concursus, quia hic praeter lumen gloriae est adhuc requisitus. Sed superest quaerere de Muniis luminis gloriae.

Punctum

Punctum Difficul-

tatis 1.

Quodnam sit munus Luminis gloriæ?

DICENDUM est. *Lumen gloriæ non esse speciem impressam Dei, adeoque nec idem habere*. Est contra Vasq. Oviedo & contra Esp. q. 12. est communis reliquorum, quos citat, & sequitur Quiros d. 28. num. 3.

PROBATUR 1. Auctoritate: Quia de fide est lumen gloriæ requiri ad visionem Dei per Viennensem; & tamen non est de fide dari speciem impressam Dei. Ergo lumen gloriæ & species impressa non sunt idem. Favet S. Thom. hic. ar. 5. ad 1. suggeritque hunc medium terminum. Quia habitus alii supernaturales, non sunt species impressæ, nec se tenent ex parte objecti; sed præter species objecti v. g. fidei, requirunt habitus principians illos actus, ut conaturaliori modo fiant. Ergo & lumen gloriæ non erit species impressa; sed tenebit se ex parte potentia dans ipsum posse. Deinde lumen exteriorum sensuum non se tenet ex parte objecti, nec est species objecti; Ergo neque lumen gloriæ, si cætera sint paria, ut sunt;

Quando verò S. Thom. lumen gloriæ appellat similitudinem essentie divinæ, id dicit cōsensu, quod lumen gloriæ sit similitudo, hoc est, participatio luminis divini; nam etiam virtutem intellectualem, vocat ibidem, similitudinem divinæ essentie.

PROBATUR 2. Quia hæc sententia multiplicat entia sine necessitate, nam præter lumen gloriæ quod per illam, est ipsissima species impressa, dari debet adhuc principium completens & roborans ipsam potentiam; nam etiam ipsa potentia influit in actum, qui censetur esse excedens; hoc autem elevativum non erit lumen gloriæ, nam se tenebit jam ex parte objecti; hoc autem elevativum deberet se tenere ex parte potentia. Et sicut positis credendo non speciebus; pone etiam in entitate supernaturalibus, requiritur adhuc habitus fidei completens proximè potentiam, ita & in præfenti.

PROBATUR 3. ex iis, quæ adfert Quiros. Tum quia potentia noscitiva non indiget specie, quando præfens est objectum, ex se sufficiens ad concurrendum; & tamen indiget lumine gloriæ. Tum quia lumen debet elevare, species impressa non elevat quā talis, quia etiam ad objectum quā tale, non pertinet elevare. Tum quia improprio & incompletio ad elicendum actum, potest & ex parte potentia, & ex parte objecti cogitari; hanc species tollit, illam debet tollere aliud principium, & hoc erit lumen gloriæ.

OBJICITUR 1. cum Vasq. Duæ causæ non possunt concurrere ad eundem effectum nisi

singulis illarum respondeant particulares formalitates, ergo cum intellectui & lumini gloriæ, nulla respondeat formalitas, non poterit dici, quod utrumque concurrat, nisi dicatur, quod lumen gloriæ, teneat se ex parte objecti.

RESPONDET Arriaga Neg. Ant. nam non respondent duæ diversæ formalitates concursui causæ primæ, & concursui causæ secundæ: Nec alia formalitas respondet concursui animæ, & alia concursui intellectus, distincti in sententia Vasquez realiter, ab anima. Deinde quam Vasq. formalitatem, excepta denominatione quod sit à lumine gloriæ, ostendit in visione Dei, eandem nos ostendimus. Denique ostendi hæc formalitas posset, nempe ipsa actio prout proficiscens à potentia elevatā, vel potius elevante principio.

OBJICITUR 2. cum Esp. q. 12. Nulla causa efficiens est elevabilis divinitus, præterquam ad effectus specialiter affines effectibus connaturalibus, ergo intellectus solā specie impressa Dei, nullaque aliā qualitate erit elevabilis.

RESPONDETUR. Ant. negari in materia de potentia obedientiali. Sed & neg. consequ. quia sicut præter species actus fidei, debet elevari potentia per habitum fidei, ita & in præfenti, hæcque elevabilitas, ut dixi, non potest tribui speciei impressæ.

INSTAT 1. Idem. Intellectus est naturaliter expers omnis luminis, distincti à speciebus impressis objectorum, non secus ac potentia materialis visiva, est naturaliter expers, omnis cognitionis circa Deum; Ergo intellectus ita erit inelevabilis per aliud, quam per species, ac potentia materialis est inelevabilis ad visionem Dei.

RESPONDETUR. Cum nomine luminis gloriæ veniat ipsum elevativum supernaturale, & cum in ordine naturali non sit necessarium illud elevativum, hoc ipso in ordine naturali, non debet dari ullum lumen distinctum à specie & potentia, quamvis derur in ordine supernaturali.

Deinde absolute loquendo falsum est Ant. quia de facto præter species & potentiam, dantur aliqua principia tenentia se ex parte potentia Intellectiva, quales sunt habitus; poterit ergo dari & lumen gloriæ, tenens se non nisi ex parte potentia, tanquam elevativum.

Inelevabilitas potentia materialis ad visionem loquendo de potentiis, quæ nunc dantur, petitur ex eo, quia non proficisceretur ille actus ab intrinseco; & quod nullas intellectiones producat de facto potentia materialis, quæ rationes non militant, ne à lumine gloriæ, eleve- tur potentia.

INSTAT 2. Intellectiva est effectrix imaginum formalium, circa quæcunque objecta; potentia autem hoc modo assimilativa, solum potest juvari per comprincipia pariter assimilativa;

Q 4

hoc

R. P.
H. MŁOD
ANOWSKI
Bom. de. Z.
VI
S

hoc autem non est aliud, quam species impressa; hæc enim sola est contentiva specialiter objecti; Ergo cum hoc habeat lumen gloriæ, illud erit formalissimè species impressa Dei.

RESPONDETUR. Speciem non esse specialiter contentivam objecti, contentivi ate principii tenentis se ex parte potentia, illamque elevantis.

INSTAT 3. Species creaturarum in tantum juvant ad cognitionem abstractivam Dei, quatenus continent intentionaliter ipsas creaturas, quæ sunt similitudines physicae Dei, ac proinde continent in se intentionaliter Deum, participatum; Ergo neque lumen gloriæ posset quocunque modo conferre ad visionem, si Deum ipsum secundum se non contineret intentionaliter.

RESPONDETUR. Hanc intentionalem continentiam Dei in lumine stare in vi elevativa intellectus, quæ convenit lumini.

Quando autem dicit idem, si Deus exhiberet concursum illum objectivè & immediatè, tam ut quo, quam ut quod: Item, si per impossibile vel possibile poneretur species impressa Dei, non esset jam necessarium lumen, id etiam non convincit; nam ad connaturalius agendum esset necessarium lumen elevans, quamvis absolute loquendo hæc elevatio posset perfici per auxilium extrinsecum, & per concursum Dei, ut quo; posita etiam specie impressa, adhuc esset necessarium lumen tanquam elevativum potentia, & à parte illius requisitum.

OBJICITUR 3. ex Oviedo. Lumen gloriæ concurrat ad visionem, potentiam intellectivam elevat, nec est ad quemcunque effectum, sed ad visionem, terminatam ad naturam divinam; Et cum sit supernaturalis, dat potentia supernaturalisationem; Ergo in lumine gloriæ reperiuntur omnia prærequisita ad visionem.

RESPONDETUR. In lumine reperiri omnia prærequisita tenentia se ex parte potentia; sicut & in habitu fidei reperiuntur omnia requisita ex parte potentia, ut fiat actus fidei; neque tamen habitus fidei, est species impressa.

Quando autem inquit, quid sit hoc quod species impressa teneat se ex parte objecti, non ex parte potentia? Ad hoc responderi potest, inquirendo, cur habitus fidei teneat se ex parte potentia, nec sit species impressa? Directè autè dici potest, quod ad notitiam primitivè requiratur potentia & objectum, & quia fieri potest, ut utrumque vel velit, vel possit, vel debeat alio comprincipio uti; cum principia quæ determinavit sibi objectum futura sint ex parte objecti, quales sunt species; principia illa quæ sibi determinavit potentia, tenebunt se ex parte potentia, qualis est v.g. habitus.

Ut autem colligatur, quodnam comprincipium determinet sibi potius potentia, quam objectum, id in primis exinde colligi potest,

quia scilicet si ipsum principium habeat se per modum potentia, detque vel simpliciter, vel facile posse, hoc ipso tenebit se illud principium à parte potentia, cumque lumen gloriæ det simpliciter posse, hoc ipso tenebit se à parte potentia.

Rursus colligi id debet ex proportionem ab evidentibus ad inevidentia, cum ergo videamus species productas ab objectis ex parte objecti se tenere, non ex parte potentia: Item cum videamus species, quamvis complentes potentiam ex parte objecti, non tamen tribuere robur & vires agendi potentia, fit, ut illa principia, quæ etiam vires & robur agendi tribuant, debeant non se tenere ex parte objecti, sed ex parte potentia, tale autem est lumen gloriæ.

INFERES 1. Lumen gloriæ non habere rationem determinantis ad visionem. Ratio quia quamvis lumine gloriæ intellectus informatus, nunquam cesset à visione, nihilominus hoc officium commodius tribuitur ipsi objecto; sicut in aliis intuitivè cognitis; præcipue cum non appareat implicantia, cur divinitus non possit Deus, etiam posito lumine gloriæ, subtrahere suum concursum? Unde apparet, illud lumen non esse essentialiter determinativum, ad visionem, de quo hic agitur.

INFERES 2. Lumen gloriæ quamvis possit habere rationem objecti formaliter intelligibilis, respectu intellectus, quæ noscatur ipsum lumen, ut constet ex Anim. non tamen quæ noscatur ipse Deus: Quia lumen illud non esset Deus, consequenter intellectus luminis non esset intellectus Dei, de qua tamen intellectioe hæc res est.

INFERES 3. Lumen gloriæ non habere munus illuminandi formale objectum visionis, seu essentiam divinam: Quia inimaginabile est, qui ipsum lumen gloriæ, dicatur illuminare essentiam divinam, & quæ illic tenebræ concipi possint, quas tollat lumen? Et sicut lux materialis non illuminatur alia luce, ite nec lumen increatum, illuminabitur creato.

INFERES 4. Lumen gloriæ non habere formalitatem dispositionis ad recipiendam visionem supernaturalem. Ratio, quia illa ipsa dispositio est supernaturalis, & tamè ad eam recipiendam non est necesse habere aliam dispositionem supernaturalem; Ergo neque erit necesse habere eandem ad recipiendam visionem. Aliud est de dispositionibus accidentalibus per ordinem ad formas substantiales, quia illas ratio, & experientia probat; quæ non militat in præfenti.

INFERES 5. Lumen gloriæ posse dici dispositionem ampliori modo; nam instruit intellectum, ut producere possit visionem.

Ex dictis autem vides, quod definitivè lumen gloriæ sit *Qualitas supernaturalis elevans intellectum creatum ad ponendam visionem Dei.*

Pun.

Punctum Difficultatis 2.

An sine lumine gloria possit Deo videri?

Negant Thomistæ. Affirmant communiter alii. *Cum quibus*
DICENDUM est. *Sine lumine gloriæ, posse Deum videri, Deo supplente concursu luminis.*

PROBATUR 1. Quia non implicat contradictionem; ita ut sine ullo intrinseco, quamvis transiente, perficiatur illa visio.

PROBATUR 2. Quia alios actus supernaturales tam intellectus, quam voluntatis, de facto exercemus interdum cum solo adiutorio extrinseco, ut cum ponitur primus actus fidei in adultis quem sequitur infusio habitus; item cum in mortali, ponimus actum charitatis, quem sequitur infusio habitus: Ergo & in presenti fieri poterit.

PROBATUR 3. Quia una causa iuvat aliam per se ipsam assistentiam extrinsecam; causa item prima causam secundam: Ergo & in presenti fieri poterit.

OBJECTUR 1. Citata Auctoritas Viennensis.

RESPONDETUR. Viennense loqui de lege ordinaria.

OBJECTUR 2. Quia sine lumine gloriæ & postea anima videre Deum, & non posset; posset quidem ut supponitur; non posset autem; quia sine viribus, non potest elicere actum visionis; iam autem vires agendi, sunt à lumine.

RESPONDETUR. Vires quidem agendi esse à lumine, sed nego quod à solo.

INSTABIS. Intellectus est intrinsecè impotens ad visionem Dei ponendam: Ergo ut hanc denominationem amittat, debet poni intrinsecam mutatio.

RESPONDETUR. Etiam posita elevatione per lumen quod sit qualitas permanens, in intellectu, manet intrinsecè impotens ad videndum Deum, quia intrinseca illius impotentia, & est quædam potentia naturalis, inferior, objecto excedente; sed solum illic extrinsecè redditur potens, quamvis per aliquid in se receptum.

OBJECTUR 3. P. Laurentius Pikarski, & ad argumentum supponit textum Arist. 3. de An. t. 3. *Quia sensivum se habet ad sensibilia, ita intellectus ad intelligibilia.* Subsumit, Lumen materiale eatenus conducit ad visionem corpoream, quatenus est quædam materialis dispositio visivæ ad corpoream visionem; Ergo & lumen gloriæ eatenus conducit ad visionem intellectivam Dei, quatenus est quædam dispositio potentie intellectivæ ad intellectivam Dei visionem. Atque simul conseq. probatur. Eatenus lumen materiale est dispositio, quatenus visivæ offert consonantiam ad objectum visibile corporeum, sine qua consonantia non posset esse corporealis visio; lumen autem gloriæ adfert

etiam similem consonantiam. *Quod ulterius in hoc fundat discursu.* Sensatio proinde & visio, est quædam consonantia seu similitudo, & proportio sensus & sensibilis, seu visus & visibilis, quæ sublata, impossibile est fieri sensationem, siquidem ratio ipsius sensationis, & hæc ipsa consonantia; hinc docet Phil. 2. de An. t. 23. hanc esse causam propter quam excessus seu exuperantia corrumpant sensoria, & sensationes, quia si fortiter sensorio incidat motus, solvitur proportio quæ erat ratio sensus, sicut etiam tollitur consonantia nimium extensis vel percussis chordis.

Quando etiam visibile ponitur super oculum, non fit visio, quia ut fiat, necesse est inter oculum & colorem fieri consonantiam, ut sibi assimilentur secundum quod sunt in actu; hoc quidem visus; hoc verò visibile in actu; cum enim color non sit in se similis actu potentie visivæ, siquidem hæc est diaphana, seu perspicua illa non sit, sit postea talis actu, mediante aëre, vel aqua, vel aliquo simili diaphano, quod illuminatur ad præsentiam coloris, & ipse oculus cum est in actu, est perspicuus, hoc est diaphanus in actu, illuminatus nimirum ad præsentiam coloris: Quoniam ergo color positus super oculum, neque est per se neque mediante altero similis oculo, secundum quod est oculus in actu visivi, hoc est perspicuus, idèd positus supra oculum, non facit visionem: Necesse est igitur ut fiat consonus oculo, à lumine materiali: Ita etiam lumen gloriæ, quod est quædam participatio specialis luminis & splendoris divini, adfert beato consonantiam splendoris, & perspicui supernaturalis ad splendorem, & perspicuum divinitatis intelligibile. *Quod totum sic in argumentum colligitur.*

Impossibile est esse visionem sine consonantia, cum omnis visio consequenter & intellectio sit consonantia quædam; Ergo impossibile est esse visionem Dei sine lumine gloriæ; hoc enim præstat dictam consonantiam.

RESPONDETUR 1. Quod omnibus istis positis, & dictis, nondum appareat, quid in re sit ista consonantia; si enim ista consonantia est similitudo, quæ habetur per speciem expressam, id quidem verum est, sed nihil est contra nos; nam etiam nos dicimus, quod visio sine tali similitudine, perfici non possit, cum visio sit formaliter illa similitudo; & sicut cognitio non potest esse sine cognitione, sic etiam non potest esse sine similitudine; nego tamen quod hæc similitudo sit lumen gloriæ; cum potius, ut supra dictum, ad illam ponendam requiratur; & cum ad lumen gloriæ, non nisi passivè se habeat intellectus, sicut & oculus ad lumen materiale; è contra cum ad intellectionem, & visionem, quæ sunt quædam consonantia activè se habeat, sic ut non in lumine, dicta consonantia consistat.

RESPONDETUR 2. Assumendo objectionem pro probatione conclusionis, quia posita exupe-

R. P.
H. MŁOD
ANOWSKI
Bm. de Z.
VI

exuperantiâ potest adhuc divinitus fieri sensatio, itemque potest fieri extensis, vel percussis nimum chordis sonus, adeoque sublatâ consonantiâ. Item non implicat digitum positum supra oculum videri, quo casu erit visio, & non consonantia; Ergo etiam possibile erit sine lumine gratiâ videri Deum.

RESPONDETUR 3. Argumentum multum probare, quia etiam intellectio, quæ est primus actus fidei in adultis, est consonantia intelligibilis & intellectivi; illuminationes item quæ fiunt in nobis sine nobis; & tamen omnia hæc habentur sine consonantia, quam faciat qualitas aliqua, antecederet posita; Ergo idem dicendum de lumine gloriæ.

INSTABAT 1. Idem ex 3. contra gen. cap. 33. sed

RESPONDETUR. Illo loco non plus voluisse S. Thom. quàm quod intellectio divinæ essentia, debeat esse similitudo quædam Deitatis, participans eandem pro illo statu.

INSTABAT 2. Nec seipso, nec per auxilium extrinsecum potest Deus facere ut hic panis, qui seipso non est similis alteri, fiat ei similis nisi per susceptionem novæ qualitatis; hæc autem qualitatis in præsentī non alia est, quàm lumen gloriæ, impossibile item esse fidem sine obscuritate, spem sine arduitate; Ergo & visionem sine lumine gloriæ.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia relatio similitudinis, in re, nihil aliud est, nisi hoc & hoc album; si ergo non ponatur hoc & hoc album, hoc ipso non ponetur relatio in re; falsum autem est, quod in re visio Dei sit, intellectus & lumen.

Deinde non posita obscuritate in fide, arduitate in spe, nec fides, nec spes dabitur, ut suppono ex materia de fide, poterit autem habere totam suam speciem visio sine lumine gloriæ; cum non diversificetur à lumine gloriæ.

INSTABAT 3. Impossibile est fieri justificationem peccatoris sine mutatione intrinseca, ergo & fieri visionem sine lumine gloriæ. Responsum est ad Ant. in materia de Pœnitentia.

DIFFICULTAS III.

De principio visionis, quod est intellectus.

SI exactè de hac materia deberet tractari, desberent ea transcribi, quæ habentur in Animate de intellectu, & ex materia de sacramentis circa potentiam obedientialem; hic non nisi propria huius loci, perstringenda.

ASSERO 1. *Intellectum nostrum ad visionem beatam concurrere effectivè.* Tum quia ita S. Thom. hic q. 12. a. 5. in corpore. Tum quia visio est actus vitalis; Ergo ad illum effectivè concurrere debet potentia vitalis.

Tum quia in aliis habitibus supernaturalibus, potentia vitales ad actus concurrunt effectivè. Unde Trid. Sess. 6. c. 4. docet, quod in opere justificationis merè passivè nos non habeamus; Ergo idem effectivus concursus tribuendus erit, Intellectui etiam ad visionem.

ASSERO 2. *Intellectum prout condistinctum lumini, esse quidem causam remotam, principalem tamen visionis.*

Quod sit causam remotam. Ratio est, quia non habet omnia complementa, ut expedite exeat in visionem.

Est nihilominus causa principalis. Tum quia respectu vitalitatis debet assignari causa aliqua principalis, quæ reperitur etiam in visione; non est autem alia causa, quàm Intellectus. Tum quia incompletio illa, quam habet intellectus ad actum naturalem sine specie impressâ vicariâ objecti, vel sine ipso objecto, non impedit quominus dicatur adhuc intellectus causa principalis; ita & in præsentī incompletio illius ad actum supernaturalem, auferibilis à lumine gloriæ, non faciet, ut sit causa, non nisi instrumentalis. Tum quia nomine causæ principalis, vel venit causa primò & per se requisita ad ponendum effectum, sic causa, quæ est intellectus, erit principalis respectu visionis, in quantum vitalis est; vel nomine causæ principalis venit causa non operans ex proprio impulsu; quis autem impulsus imprimitur intellectui? Vel causa instrumentaria est, quæ non concurret virtute propriâ: At nonne intellectus ad formalitatem vitalitatis concurret virtute propriâ? Et hoc ipso si non concurreret virtute propriâ, non esset ille effectus vitalis. Denique si accipias nomen causæ instrumentalis pro ea causa, quæ ponendo effectum, non ponit actionem, sibi suæque virtuti proportionatam, adhuc Intellectus erit causa principalis respectu vitalitatis proportionatæ illi principio.

ASSERO 3. *Immediatè concurrere intellectum ad visionem.* Tum quia quâcunque posita mediazione non poterit ostendi, quid actus ille vitalis sit? Tum quia si non concurreret immediatè, ex eo non concurreret, quia concurreret ut elevatus, & completus à lumine, hoc immediationi non obstat, quia completur etiam intellectus à specie impressâ, objecto, habitu, & tamen his non obstantibus, concurret immediatè, ergo idem dicendum in præsentī.

Sed quænam est operatio intellectus visio Dei? Commodè dicitur esse æquivalentem omnibus tribus, nam dum apprehendit Deitatem, est prima operatio; in quantum judicat Deitatem his attributis ornatam, erit secunda operatio; & in quantum agnoscit Deitatem esse causam creaturarum, est quasi tertia operatio.

DISPU.